

Розуміючи, що війна точиться не лише на поле бойових стикнень, а й на інформаційному полі, потрібно усвідомлювати, що боротьба з ворожими «фейками», не може здійснюватися за допомогою власних «фейків». Як раз тут принцип таліону – не діє. Адже моральна перевага, яка завжди на боці постраждалої сторони, втрачається. Окрім того, необхідно враховувати, так сказати, «радіус ураження», чітко усвідомлювати ураження, яке попутно отримує своя ж сторона. Громадяни країни, на яку здійснений напад, змушені пручатися, давати військову відсіч. Але, будучи ураженими не лише ворожою пропагандою, а й пропагандою власної країни, можуть втратити боездатність, стати слабкішими. А цього, на наш погляд, краще було б уникнути. Отже – істина завжди постає гідною відповіддю на спробу вибудувати альтернативну (паралельну) «реальність», яка спирається на симулякри.

Список використаних джерел:

1. Шамша І. В. Етика : навч.-метод. посібник. – Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2014. – 96 с.

Ключові слова: принцип таліону, золоте правило моральності, християнська заповідь любові, антропологія війни, співрозмірність моральної дії.

Key words: talion principle, golden rule of morality, christian love commandment, anthropology of war, proportionality of moral action.

ПУХТИНСЬКИЙ МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ

*Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України,
старший науковий співробітник, кандидат юридичних наук, доцент*

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС ПАРЛАМЕНТСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВРЯДУВАННЯ

Парламентське, інституційне, законодавче забезпечення територіальної організації публічної влади, територіального врядування є суттєвими елементами впровадження належного врядування в країні. Тому їх дослідження в конституційно-правовому дискурсі представляє вагомий доктринальний інтерес. Трансформаційні перетворення в різних сферах соціуму пов'язані із формуванням нової парадигми владарювання, парадигмою належного врядування (англ.: good governance) країною і, зокрема, територіального врядування. Інституційне забезпечення полягає у створенні організаційних основ процесу трансформації, розбудові його організаційної структури і включає органи, що безпосередньо спрямовують, координують хід реформування. За допомогою законодавчого забезпечення формується правовий механізм трансформації територіального врядування. Законодавче забезпечення

покликане правовому регулюванню відносин у сфері трансформації територіального врядування: реформуванню територіальної організації публічної влади, адміністративно-територіального устрою країни. Воно здійснюється різними суб'єктами законотворчого процесу.

Формування адекватного правового, а також законодавчого забезпечення територіального врядування залежить, передусім, від ефективності діяльності парламенту, як провідника конституційно-правового регулювання відносин врядування та територіального врядування, інвентаризації сучасних проблем конституційно-правового регулювання здійснення публічної влади та окреслення пріоритетів трансформації конституційно-правового регулювання врядування в Україні. Верховна Рада України є основним суб'єктом законодавчого забезпечення територіального врядування. Законодавче забезпечення в діяльності парламенту планується. Так, у лютому 2021 року була ухвалена Постанова Верховної Ради України «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік» [1]. В цьому документі питанням врядування присвячені розділи 4. «Урядова машина»: 4.1. Ефективне врядування; 4.2. Професійна державна служба; 4.3. Антикорупційна політика та 8. «Регіональна політика»: 8.1. Регіональний розвиток; 8.2. Місцеве самоврядування, територіальна організація влади та адміністративно-територіальний устрій; 8.3. Містобудування, нормування та технічне регулювання у будівництві; 8.4. Житлова політика і благоустрій; 8.5. Житлово-комунальне господарство; 8.6. Енергоефективність житлових і громадських будівель.

У Верховній Раді України головним в законодавчому забезпеченні політики децентралізації є Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, який супроводжує всі законопроекти у сфері територіального врядування [2].

Найбільш актуальні для місцевого самоврядування законопроекти, які розглядалися та ухвалювались в парламенті у 2021 році стосувались наступних сфер: *земельна децентралізація, нові функції місцевих державних адміністрацій, спрощення електронних за купівель для громад, вдосконалення інституту старост, створення центрів надання культурних послуг* [3]. Важливим у реформуванні територіального врядування, адміністративно-територіального устрою є Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо впорядкування окремих питань організації та діяльності органів місцевого самоврядування і районних державних адміністрацій» [4], що дозволить врегулювати питання правонаступництва комунального і державного майна, а також бюджетних ресурсів, прав та обов'язків районних рад ліквідованих постановою Верховної Ради «Про утворення та ліквідацію районів» [5]. Надважливим для правового забезпечення територіального врядування є ухвалення закону про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою України [6].

1 грудня 2021 року Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

схвалив пропозиції до проекту Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік [7]. Вони стосуються сфери реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Зокрема, йдеться про розробку трьох нових проектів законів: «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо сприяння залученню жителів до вирішення питань місцевого значення, розвитку форм місцевої демократії; проект Закону щодо розмежування повноважень органів місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій та інших органів виконавчої влади у зв'язку з прийняттям нової редакції Закону України «Про місцеві державні адміністрації»; «Про внесення змін до Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» щодо повноважень військово-цивільних адміністрацій.

Обговорюються також пропозиції щодо розробки Муніципального кодексу України. Як зазначав Президент України: «є різні бачення, різні моделі цього документа, він повинен сприяти не лише розвитку окремих регіонів, але й зміцненню унітарної, неподільної України» [8]. Сама ідея розробки Муніципального кодексу України є дискусійною. Подібний документ розроблявся і навіть був внесений на розгляд Верховної Ради України ще у 2000-му році [9]. Проте, ця спроба була невдалою. Справа в тому, що перед розробкою такого документу слід концептуально визначитись, відповідно до доктрини муніципального права, із предметом його правового регулювання, провести ґрунтовну систематизацію законодавства, яке може бути включене до Кодексу і, нарешті, завершити конституційно-правове нормотворення територіального врядування. Доцільно задуматись не лише про «муніципальне» законодавче забезпечення, тобто забезпечення місцевого самоврядування, а про законодавче забезпечення всієї системи територіального врядування.

Процеси трансформації територіального врядування, територіальної організації влади, адміністративно-територіального устрою (АТУ) пов'язані із своєчасним конституційним забезпеченням, яке вимагає відповідної парламентської процедури. В умовах воєнного стану воно стає проблематичним, у формальному сенсі – неможливим. Проте, після його закінчення – потребує завершення. Фахівці аналізують останні напрацювання щодо конституційного визначення системи АТУ, особливостей впровадження нової координаційної, контрольно-наглядової інституції виконавчої влади, специфіки регіонального і субрегіонального врядування та організації місцевого самоврядування, припинення повноважень органів місцевого самоврядування, тощо. Наприкінці 2021 року було опубліковано так званий Фінальний звіт за результатами інклюзивних позапарламентських публічних консультацій «Зміни до Конституції України у частині децентралізації через консенсус» – проект тексту змін до Конституції України в частині децентралізації влади від 29.11.2021 року [10].

Отже, формування адекватного правового, а також законодавчого забезпечення територіального врядування залежить, передусім, від

ефективної діяльності парламенту, як провідника конституційно-правового регулювання відносин врядування та територіального врядування, інвентаризації сучасних проблем конституційно-правового регулювання здійснення публічної влади та окреслення пріоритетів трансформації конституційно-правового регулювання врядування в Україні.

Напряцювання щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України слід використовувати і стосовно розвитку та вдосконалення законотворчості у сфері законодавчого забезпечення трансформації територіального врядування. У цьому сенсі доцільно переглянути традиційні підходи до правового забезпечення муніципальної сфери, виходити із постулатів належного врядування, продумати концептуальні підходи до розробки новітнього законодавства щодо засад територіального врядування України за умов переходу системи врядування від воєнного стану [11] щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування до мирного часу.

Список використаних джерел:

1. Постанова Верховної Ради України «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік» від 2 лютого 2021 року № 1165-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-20#Text>
2. Законотворча діяльність в комітетах Верховної Ради України. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіональної розвитку та містобудування. Законопроекти, з підготовки яких комітет визначено головним. Станом на 15.11.2021. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc6_current_main?id=&pid069=240
3. 7 законопроектів, важливих для децентралізації та розвитку громад (інфографіка). URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14241>
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо впорядкування окремих питань організації та діяльності органів місцевого самоврядування і районних державних адміністрацій» від 17 листопада 2020 року № 1009-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1009-20#Text>
5. Постанова Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 року № 807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text>
6. Проект Закону про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70936
7. План законопроектної роботи ВРУ на 2022 рік: які законопроекти з пакету децентралізації включать до документу. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14313>
8. Зеленський анонсував створення «Конгресу місцевих влад при президенті»: що це за орган. URL: <https://bykvu.com/ua/bukvy/zelsenskij-anonsuvav-stvorennja-kongresu-miscevih-vlad-pri-prezidentovi/>

9. Проект Кодексу законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Муніципальний кодекс України). Номер, дата реєстрації: 6287 від 13.12.2000. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=9491
10. Зміни до Конституції України в частині децентралізації влади. Фінальний звіт за результатами інклюзивних позапарламентських публічних консультацій «Зміни до Конституції України у частині децентралізації через консенсус». Проект тексту змін до Конституції України в частині децентралізації влади. 29.11.2021. URL: <http://komsamovr.rada.gov.ua/uploads/documents/42960.pdf>
11. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» від 12 травня 2022 року № 2259-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-IX#Text>

Ключові слова: конституція, Верховна Рада, парламент, інституційне, законодавче забезпечення територіального врядування, органи публічної влади.

Key words: constitution, Verkhovna Rada, Parliament, institutional, legislative support of territorial governance, public authorities.

МАТЮШИНА ІННА ІВАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри філософії, кандидат філософських наук*

МАГІСТЕРСЬКИЙ ТЕСТ НАВЧАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ VERSUS ТЕСТ ЗАГАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАВНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Вища освіта України зазнає поступових змін протягом останнього десятиліття, майже кожен навчальний рік «приносить» трансформації в умовах, принципах навчання, формуванні та формулюванні навчальних дисциплін тощо. Цього навчального року (2021-2022) Міністерством освіти і науки України було заплановано розширення списку галузей знань, які вимагають складання особливого «Магістерського тесту навчальної компетентності» (далі МТНК) для вступу на магістерський рівень вищої освіти, до цих галузей знань відносяться: «Соціальні та поведінкові науки», «Журналістика», «Управління та адміністрування», «Публічне управління та адміністрування», «Міжнародні відносини» (крім спеціальності 293 «Міжнародне право»). До цього навчального року з 2017 року подібний Тест загальної навчальної правничої компетентності (далі ТЗНПК) складали лише здобувачі, які прагнули отримати магістерський ступінь зі спеціальності «Право».

У зв'язку з цим виникає низка питань:

- чим відрізняються ці тести?
- чи врахували укладачі тестів помилки попередніх сесій?